

KANSALAIUUUSYKSIKÖN TILASTOANALYYSI, VUOSI 2009

1. Kansalaisuusyksikön tehtävistä

Kansalaisuusyksikön tehtävänä on Suomen kansalaisuuden saamista, säilyttämistä, menettämistä ja siitä vapauttamista koskevien asioiden käsitteleminen ja ratkaiseminen sekä kansalaisuusaseman määrittäminen.

Suomen kansalaisuutta voi hakea joko hakemuksella tai ilmoituksella. Hakemusmenettely on tarkoitettu kaikille Suomessa asuville täysi-ikäisille ulkomaalaisille ja heidän huollossaan oleville alaikäisille lapsille. Hakemuksen perusteella myönnettävä Suomen kansalaisuus on harkinnanvarainen. Kansalaisuus voidaan myöntää, vaikka kaikki edellytykset eivät täytyisikään. Toisaalta hakijalla ei ole ehdotonta oikeutta saada kansalaisuutta, vaikka laissa säädetyt edellytykset täytyisivätkin.

Kansalaisuusilmoituksella Suomen kansalaisuutta voivat hakea vain tietyt henkilöryhmät. Harkintavaltaa ilmoituksen ratkaisemisessa ei voi käyttää. Jos hakija täyttää edellytykset, hän saa Suomen kansalaisuuden. Toisaalta jos yksikin ehto jää täyttymättä, Suomen kansalaisuutta ei voi saada ilmoituksesta.

Kansalaisuusyksikön tehtävänä on myös määrittää viranomaisen tai asianosaisen pyynnöstä henkilön kansalaisuusasema, jos asialla on merkitystä Suomen kansalaisuuden olemassaolon ja siihen liittyvän oikeuden tai velvollisuuden kannalta, viranomaisen henkilökirjastossa olevan merkinnän oikeellisuuden, ulkomaalaisen Suomessa oleskelun taikka muuhun näihin verrattavissa olevan syyn kannalta.

2. Vireille tulleet kansalaisuusasiat

2.1. Hakemusasiat

Vuonna 2009 vireille tulleiden kansalaisuushakemusten määrä vähentyi 14,5 % vuodesta 2008. Vuonna 2009 vireille tuli 2 857 kansalaisuushakemusta, jotka koskivat 4 417 henkilöä (3 341 hakemusta vuonna 2008, henkilöitä 4 986). Maahanmuuttoviraston tiedossa ei ole syytä vähenemiselle, koska perusteita kansalaisuuden hakemiselle ei kysytä hakemuslomakkeessa.

Kansalaisuushakemuksissa samalla hakemuksella hakija voi hakea kansalaisuutta myös huollossaan olevalle alaikäiselle, Suomessa asuvalle lapselle, joten henkilömäärinä luvut ovat hakemusmääriä suurempia.

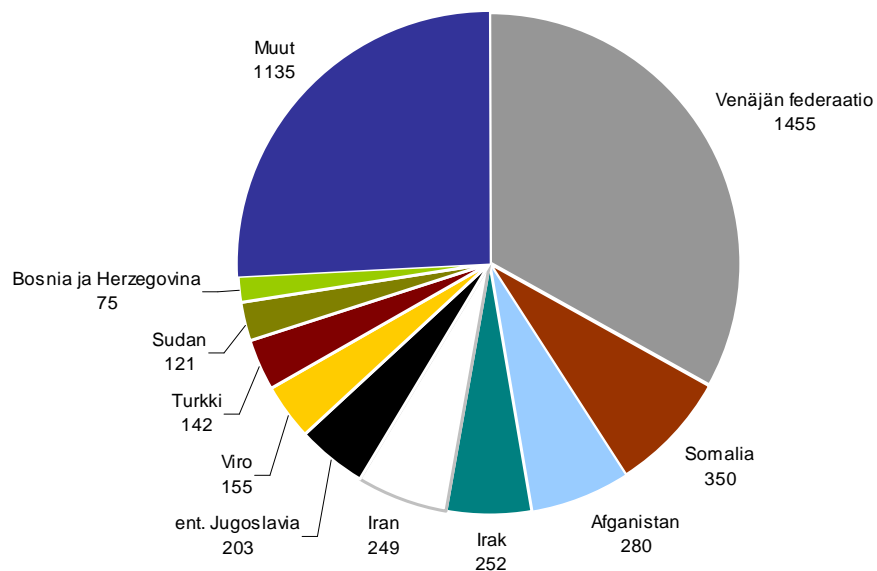
Kansalaisuushakemusten suurimmat hakijaryhmät hakemusten sisältämien henkilöiden mukaan ovat:

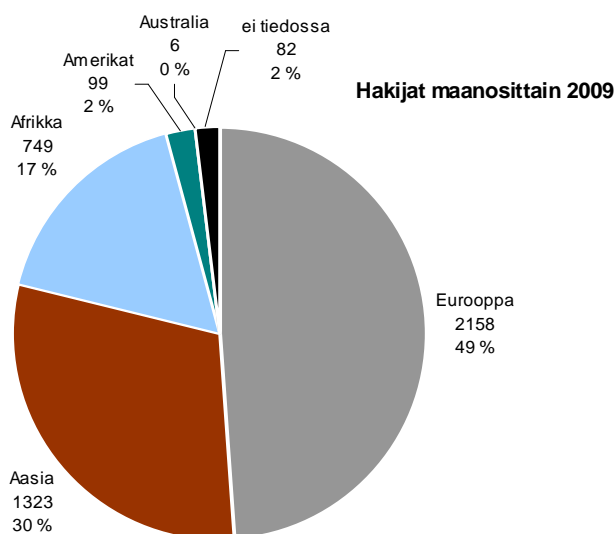
Kansalaisuushakemukset TOP-10

HAKIJARYHMÄT	2009	2008	MUUTOS %
Venäjän federaatio	1455	1832	- 20,5 %
Somalia	350	420	- 16,6 %
Afganistan	280	278	+ 0,7 %
Irak	252	266	- 5,2 %
Iran	249	251	- 0,8 %
ent. Jugoslavia*	203	255	- 20,3 %
Viro	155	203	- 23,6 %
Turkki	142	158	- 10,1 %
Sudan	121	20	+ 505,0 %
Bosnia ja Hertsegovina	75	41	+ 82,9 %
Muut	1135	1262	- 10,0 %
YHTEENSÄ	4417	4986	- 11,4 %

*sis. nykyisen Kosovon, Montenegron ja Serbian kansalaisia

Kansalaisuushakemukset TOP-10 vuonna 2009

Uutena kansalaisuutena top 10 -listalle on tullut Sudan. Tämä johtunee kiintiöpakolaisvalinnoista vuosina 2003 ja 2004, jolloin yhteensä yli 500 Sudanin kansalaista saapui Suomeen kiintiöpakolaisena.

Hakemuksia Suomen kansalaisuudesta vapautumiseksi tuli vireille 40 (39 vuonna 2008).

2.2. Ilmoitusasiat

Vuonna 2009 tuli vireille yhteensä 487 kansalaisuusilmoitusta, jotka koskivat 546 henkilöä. Samalla kansalaisuusilmoituksella hakija voi hakea kansalaisuutta myös huollossaan olevalle alaikäiselle lapselle, joten henkilömäärinä luvut ovat ilmoitusmääriä suurempia.

Eniten ilmoituksella Suomen kansalaisuutta hakivat nuoret henkilöt (173 ilmoitusta) eli 18–22-vuotiaat ulkomaalaiset, jotka ovat asuneet suuren osan nuoruuttaan Suomessa. Näistä Venäjän federaation kansalaisia oli 47, Somalian kansalaisia 24 ja Viron kansalaisia 24. Vuonna 2008 tuli nuorten henkilöiden ilmoituksia vireille yhteensä 195. Suomalaisen isän au-lapsia koskevia ilmoituksia tuli vireille 78, kun niitä vuonna 2008 tuli vireille 157. Vuoden 2008 luvussa ovat mukana myös 31.5.2008 asti voimassa olleen siirtymäsäännöksen perusteella vireille tulleita, ennen 1.6.2003 syntyneitä lapsia koskevia ilmoituksia. Pohjoismaalaisten ilmoituksia tuli vireille 40, kun niitä vuonna 2008 tuli vireille 38.

Entiset Suomen kansalaiset, jotka ovat Suomen kansalaisuuden menetettyään olleet keskeytyksettä toisen Pohjoismaan kansalaisia, saavat Suomen kansalaisuuden ilmoituksesta muutettuaan Suomeen. Entisille Suomen kansalaisille tarkoitetun siirtymäsäännöksen voimassaolon umpeutumisen 31.5.2008 lienee syynä sille, että kyseisten henkilöiden kansalaisuusilmoituksia tuli vireille ajalla vuonna 2009 yhteensä 41, kun niitä vuonna 2008 tuli vireille vain 20.

Vuoden 2009 vireille tulleiden ilmoitusten lukumäärässä on 91 ilmoitusta, jotka ovat tulleet vireille edustustoissa 31.5.2008 asti voimassa olleen siirtymäsäännöksen pe-

rusteella mutta jotka on toimitettu Maahanmuuttovirastoon vasta vuoden 2009 puolella ja ne on kirjattu ulkomaalaisrekisteriin tuolloin.

2.3. Kansalaisuusaseman määrittämiset

Vuonna 2009 kansalaisuusaseman määrittämiset lisääntyivät 4,4 % verrattuna vuoteen 2008. Vuonna 2009 vireille tuli yhteensä 1 698 määrittämisasiä (1 499 vuonna 2008).

3. Ratkaistut kansalaisuusasiat

3.1. Hakemusasiat

Vuonna 2009 ratkaistiin 2 221 kansalaisuushakemusta, jotka koskivat 3 393 henkilöä. Ratkaisuja tehtiin 47,7 % vähemmän kuin vuonna 2008 (4 250 hakemusta vuonna 2008). Vuonna 2008 purettiin hakemusruuhkaa, mistä johtuen tuolloin ratkaistiin kansalaisuushakemuksia puolestaan 43,3 % enemmän kuin vuonna 2007. Hakemuspäätösten ratkaisujen vähenemiseen vuonna 2009 on vaikuttanut valmistautuminen uuden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) käyttöönottoon. Aiempaa tehokkaamman järjestelmän kehitys, testaukset ja koulutukset ovat työllistäneet suurta osaa myös Maahanmuuttoviraston kansalaisuushakemusten käsittelijöistä. Lisäksi keskittyminen siirtymäsäännöksen mukaisten, entisten Suomen kansalaisten ja heidän jälkeläistensä ilmoitusten ruuhkan purkuun on luonnollisesti viivästyttänyt hakemuspäätösten tekoa.

Päätöksistä 90,4 % oli myönteisiä (2 007 myönteistä päätöstä, 2 821 henkilöä) ja kielteisiä 9,2 % (204 kielteistä päätöstä, 306 henkilöä). Raukeamis- ja peruuttamispäätöksiä tehtiin 10 eli 0,4 % kaikista päätöksistä. Vuonna 2008 myönteisten hakemuspäätösten osuus oli 90,2 % ja kielteisten 9,1 %.

Myönteiset kansalaisuushakemuspäätökset jakautuivat eri hakijakansalaisuuksien kesken seuraavasti:

Myönteiset kansalaisuuspäätökset TOP-10 vuonna 2009

2009	Myönteinen hakemuspäätös
1. Venäjän federaatio	920
2. Somalia	236
3. Irak	177
4. Afganistan	170
5. Iran	155
6. ent. Jugoslavia*	132
7. Viro	131
8. Turkki	76
9. Bosnia ja Hertsegovina	51
10. Sudan	48
MUUT	725
YHTEENSÄ	2821

*sis. nykyisen Kosovon, Montenegron ja Serbian kansalaisia

Vapautumishakemuksia ratkaistiin yhteensä 52 (65 vuonna 2008).

3.2. Ilmoitusasiat

Vuonna 2009 ratkaistiin yhteensä 7 205 kansalaisuusilmoitusta ja ne koskivat yhteensä 7 792 henkilöä. Ilmoituksia ratkaistiin 214 % enemmän vuoteen 2008 verrattuna (2 295 ratkaisua, 2 360 henkilöä). Vuonna 2009 ratkaistuista ilmoituksista oli 6 721 entisten Suomen kansalaisten ja jälkeläisten tekemiä ilmoituksia, joita tammi toukokuussa 2008 tuli vireille yli 9 000 siirtymäsäännösajan lähetessä loppuun 31.5.2008.

Nuorten henkilöiden ilmoituksia ratkaistiin 218 (198 vuonna 2008), suomalaisen isän au-lasten ilmoituksia 88 (147 vuonna 2008), pohjoismaalaisten ilmoituksia 43 (39 vuonna 2008), pohjoismaiden kansalaisten ilmoituksia, jotka ovat entisiä Suomen kansalaisia 40 (22 vuonna 2008) ja entisten Suomen kansalaisten, jotka eivät ole pohjoismaiden kansalaisia, ilmoituksia 95 (48 vuonna 2008).

Myönteisiä päätöksiä tehtiin 6 947 eli 96,4 % ratkaisuista (henkilöitä 7 490). Kielteisiä päätöksiä tehtiin 80 (83 henkilöä) eli 1,1 % ratkaisuista. Kielteisistä päätöksistä 64 tehtiin siirtymäsäännöksen mukaisiin ilmoituksiin. Loput (2,5 %) olivat tutkimattajättämis- ja raukeamispäätöksiä. Vuonna 2008 myönteisten ilmoituspäätösten osuus oli 93,9 % ja kielteisten 2,4 %.

Siirtymäsäännöksen voimassaolon alusta 1.6.2003 vuoden 2009 loppuun mennessä Suomen kansalaisuuden on saanut ilmoituksella 11 981 entistä Suomen kansalaista ja 7 809 nykyisen tai entisen Suomen kansalaisen jälkeläistä eli yhteensä 19 790 henkilöä.

Myönteisen päätöksen saaneet entiset Suomen kansalaiset (60.1 §) ja jälkeläiset (60.2) kansalaisuuksittain (henkilömäärä), TOP-10:

	60.1 §	60.2 §	Yhteensä
Ruotsi	3 515	1 299	4 814
Yhdysvallat	1 901	1 635	3 536
Kanada	1 577	1 310	2 887
Australia	1 293	856	2 149
Saksa	444	778	1 222
Sveitsi	461	251	712
Venäjän federaatio	202	207	409
Iso-Britannia	183	270	453
Ranska	128	155	283
Israel	113	105	218
Muut	2 164	943	3 107
Yhteensä	11 981	7 809	19 790

3.3. Kansalaisuusaseman määrittämiset

Kansalaisuusaseman määrittämissä ratkaistiin vuonna 2009 yhteensä 1 876 eli 31,2 % enemmän kuin vuonna 2008.

4. Käsittelyajat

Kansalaisuushakemusten keskimääräiset käsittelyajat ovat edelleen lyhentyneet. Vuonna 2009 kansalaisuushakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 410 vuorokautta laskettuna Maahanmuuttovirastoon saapumisesta ensimmäiseen ratkaisuun, kun se vuonna 2008 oli 560 vuorokautta (muutos - 26,8 %).

Selvien hakemusten (hakijalla kansallinen passi) osalta toteutunut käsittelyaika oli keskimäärin 380 vuorokautta vuonna 2009 (448 vuorokautta vuonna 2008). Erityistä selvitystä vaativien hakemusten osalta toteutunut, keskimääräinen käsittelyaika saatiin laskettua 460 vuorokautteen kun se vuonna 2008 oli 812 vuorokautta (muutos - 43,3 %).

Nopeimmin ratkaistujen 10 %:n osalta keskimääräinen käsittelyaika oli 64 vuorokautta (78 vuonna 2008). Hitaimmin ratkaistujen 10 %:n osalta käsittelyaika oli 839 vuorokautta (1 906 vuonna 2008). Nopeimmin ja hitaimmin käsiteltyjen välillä olevan 80 %:n osalta keskimääräinen käsittelyaika oli 405 vuorokautta (454 vuonna 2008).

Vuosien 2009 ja 2008 keskimääräisiä käsittelyaikoja vertailtaessa tulee ottaa huomioon, että vielä vuonna 2008 kansalaisuusyksikössä purettiin ruuhkautunutta hakemusjonoa eli käytännössä keskityttiin ennen vuotta 2006 vireille tulleiden hakemusten ratkaisuun. Vuoden 2009 alussa oli vuonna 2006 vireille tulleita hakemuksia ratkaisematta vain muutama ja suurin osa myös vuonna 2007 vireille tulleista hakemuksista oli ratkaistu.

Kansalaisuusilmoitusten määrä nousi vuonna 2008 yli 200 %:lla vuodesta 2007, mikä johtui siirtymäsäännösilmoitusten viime hetken tulvasta. Tämä on pidentänyt kansalaisuusilmoitusten keskimääräistä käsittelyaika erityisesti vuoden 2009 aikana, jolloin ilmoitusruuhkaa vasta päästiin purkamaan. Vuonna 2008 ilmoitusasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 187 vuorokautta, kun se vuonna 2009 oli venynyt 332 vuorokautteen.

5. Yhteenveto: Suomen kansalaisuuden saaneet (henkilömäärä)

Suomen kansalaisuus myönnettiin vuonna 2009 yhteensä 10 311 henkilölle. Myönteisten ja kielteisten päätösten jakautuminen käy ilmi oheisesta taulukosta:

Kansalaisuuspäätökset 2009

2009	Myönteinen	Kielteinen
Hakemuksesta	2 821	306
Ilmoituksesta	7 490	83
YHTEENSÄ	10 311	389

Lähde:ulkomaalaisrekisteri